

Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori

RESOLUCIÓ de 28 de setembre de 2016, de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, per la qual s'inicia el Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Funcional de Castelló. [2016/8475]

Antecedents

El Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Funcional de Castelló és un instrument d'ordenació territorial integral d'escala supramunicipal, tal com es prescriu en l'article 6 de la Llei 5/2014, d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge (LOTUP).

Aquest pla ve a pal·liar la falta de coordinació del planejament general estructural dels municipis de l'entorn de Castelló. Aquesta manca de visió conjunta del territori supramunicipal ha suposat l'aparició de grans disfuncions territorials, les quals, sumades a la burbuja immobiliària, han produït efectes negatius sobre el territori com: el creixement del sòl segellat en més de tres vegades el creixement de la població, la proliferació de sòl urbanitzable planificat sense cap viabilitat en el mercat, l'augment de la mobilitat en vehicle privat, la pèrdua de biodiversitat del mosaic agroforestal, la banalització del paisatge i l'ocupació de sòl agrícola d'alta capacitat. Però sobretot, s'ha deixat el model territorial de l'àrea urbana de Castelló al lliure joc de les forces del mercat i els interessos privats, la qual cosa ha conduït a una situació de marcada ineficiència del territori i a l'augment de les externalitats negatives que recauen sobre el conjunt de la societat.

Per a resoldre aquests problemes i projectar l'Àrea Funcional de Castelló cap al futur com un territori sostenible i capaç de dotar els seus ciutadans d'una elevada qualitat de vida, la Generalitat inicia l'elaboració i tramitació del Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Funcional de Castelló, que comprén 70 municipis i està definit per dos espais, l'Àrea Urbana Integrada de Castelló, o entorn pròxim, que inclou els municipis de les comarques de la Plana Alta i la Plana Baixa més pròxims a Castelló de la Plana, i el segon, que comprén la resta de l'Àrea Funcional, que inclou municipis de les comarques de l'Alt Millars, l'Alcalatén i l'Alt Maestrat, així com alguns municipis de les comarques de la Plana. En total comprén una població aproximada de 470.000 habitants i 3.269 km², la qual cosa suposa més del 9 % de la població total de la Comunitat Valenciana. El Pla, que es tramitarà seguint el procediment marcat per la LOTUP, vindrà acompanyat de la documentació pertinent per a satisfer el procediment de l'avaluació ambiental i territorial estratègica.

En aquest marc descrit, les principals propostes del Pla d'Acció Territorial Funcional d'Àrea de Castelló són:

La definició i caracterització de la infraestructura verda del territori amb els objectius de conservar i posar en valor els sòls amb majors valors ambientals, territorials, paisatgístics, productius i culturals, així com el conjunt de connexions territorials i biològiques que permeten la conservació dels processos ecològics i permeten, al mateix temps, un ús recreatiu sostenible del territori.

També aquesta infraestructura verda ha de dissenyar-se i gestionar-se per a potenciar els seus serveis ambientals: adaptació i lluita contra el canvi climàtic, producció d'aliments de proximitat, millora de la qualitat dels aqüífers, absorció de contaminants atmosfèrics, funció d'espai lliure urbà supramunicipal, etc.

Finalment, la infraestructura verda ha de proporcionar qualitat al territori, orientant els possibles creixements cap a les zones menys vulnerables i de menors valors ambientals, deixant cinturons verds entorn dels nuclis urbans i proporcionant alternatives viables a les extensions dels nuclis.

En segon lloc estan les propostes en matèria de sistema de ciutats. Ací, el pla treballa en una doble direcció, identificant sectors de sòl planificats però amb una marcada insostenibilitat, i la definició i regulació d'àmbits estratègics de caràcter supramunicipal. En el primer cas es definiran els sectors de baixa densitat d'escassa viabilitat, aquells que superen manifestament els índexs màxims de l'estratègia territorial o afecten la infraestructura verda. En aquests casos, s'analitzarà la situació jurídica de cada sector i s'actuarà en conseqüència.

Conselleria de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio

RESOLUCIÓN de 28 de septiembre de 2016, de la Conselleria de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio, por la que se inicia el Plan de Acción Territorial del Área Funcional de Castellón. [2016/8475]

Antecedentes

El Plan de Acción Territorial del Área Funcional de Castellón es un instrumento de ordenación territorial integral de escala supramunicipal, tal y como se prescribe en el artículo 6 de la Ley 5/2014, de Ordenación del Territorio, Urbanismo y Paisaje (LOTUP).

Este plan viene a paliar la falta de coordinación del planeamiento general estructural de los municipios del entorno de Castellón. Esta falta de visión conjunta del territorio supramunicipal ha supuesto la aparición de grandes disfunciones territoriales, las cuales, sumadas a la burbuja inmobiliaria, han producido efectos negativos sobre el territorio como: el crecimiento del suelo sellado en más de tres veces el crecimiento de la población, la proliferación de suelo urbanizable planificado sin ninguna viabilidad en el mercado, el aumento de la movilidad en vehículo privado, la pérdida de biodiversidad del mosaico agroforestal, la banalización del paisaje y la ocupación de suelo agrícola de alta capacidad. Pero sobre todo, se ha dejado el modelo territorial del área urbana de Castellón al libre juego de las fuerzas del mercado y los intereses privados, lo que ha conducido a una situación de marcada ineficiencia del territorio y al aumento de las externalidades negativas que recaen sobre el conjunto de la sociedad.

Para resolver estos problemas y proyectar el Área Funcional de Castellón hacia el futuro como un territorio sostenible y capaz de dotar a sus ciudadanos de una elevada calidad de vida, la Generalitat inicia la elaboración y tramitación del Plan de Acción Territorial del Área Funcional de Castellón, que comprende a 70 municipios y está definido por dos espacios, el Área Urbana Integrada de Castellón, o entorno próximo, que incluye los municipios de las comarcas de la Plana Alta y la Plana Baixa más próximos a Castellón de la Plana, y el segundo, abarcando el resto del Área Funcional, que incluye municipios de las comarcas del Alto Mijares, L'Alcalatén y L'Alt Maestrat, así como algunos municipios de las comarcas de la Plana. En total abarca una población aproximada de 470.000 habitantes y 3.269 km², lo cual supone más del 9 % de la población total de la Comunitat Valenciana. El Plan, que se tramitará siguiendo el procedimiento marcado por la LOTUP, vendrá acompañado de la documentación pertinente para satisfacer el procedimiento de la evaluación ambiental y territorial estratègica.

En este marco descrito, las principales propuestas del Plan de Acción Territorial Funcional del Área de Castellón son:

La definición y caracterización de la infraestructura verde del territorio con los objetivos de conservar y poner en valor los suelos con mayores valores ambientales, territoriales, paisajísticos, productivos y culturales, así como el conjunto de conexiones territoriales y biológicas que permiten la conservación de los procesos ecológicos permitiendo, al mismo tiempo, un uso recreativo sostenible del territorio.

También esta infraestructura verde debe diseñarse y gestionarse para potenciar sus servicios ambientales: adaptación y lucha contra el cambio climático, producción de alimentos de proximidad, mejora de la calidad de los acuíferos, absorción de contaminantes atmosféricos, función de espacio libre urbano supramunicipal, etc.

Por último, la infraestructura verde debe proporcionar calidad al territorio, orientando los posibles crecimientos hacia las zonas menos vulnerables y de menores valores ambientales, dejando cinturones verdes en torno de los núcleos urbanos y proporcionando alternativas viables a las extensiones de los núcleos.

En segundo lugar están las propuestas en materia de sistema de ciudades. Aquí, el plan trabaja en una doble dirección, identificando sectores de suelo planificados pero con una marcada insostenibilidad, y la definición y regulación de ámbitos estratégicos de carácter supramunicipal. En el primer caso se definirán los sectores de baja densidad de escasa viabilidad, aquellos que superan manifestamente los índices máximos de la estrategia territorial o afectan a la infraestructura verde. En estos casos, se analizará la situación jurídica de cada sector y se actuará en consecuencia.

En el cas dels àmbits estratègics, s'identificaran els espais que poden jugar un paper rellevant en el desenvolupament sostenible d'aquest espai urbà, i reforcen les potencialitats del territori: àrees d'oportunitat, nova centralitat, àrees de millora de dotacions, centres i eixamplaments, àrees d'activitat econòmica a potenciar, etc. Totes aquestes podran desenvolupar-se amb una sèrie d'avantatges quant a la celeritat de la seua tramitació, i seran no computables als efectes d'índexs màxims de creixement, sense perjudi d'acollir-se a altres avantatges de naturalesa econòmica.

El tercer tipus de propostes es desenvoluparà sobre les infraestructures de mobilitat, on s'adoptaran les infraestructures de vertebració externes i internes necessàries perquè l'Àrea Funcional de Castelló es connecte amb els grans nodes globals, i s'eliminen els problemes de congestió de la xarxa urbana i interurbana reforçant el model productiu i l'accessibilitat universal. Totes les propostes passen per l'augment de la quota de captació de viatges per part dels sistemes de transport públic, posar en relació les polítiques sobre els usos del sòl amb l'accessibilitat o fomentar la mobilitat de vianants i ciclista en les ciutats. Per a tot això, la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori està elaborant el Pla de Mobilitat Sostenible Metropolità de Castelló, el qual conté una enquesta de mobilitat en aquesta àrea que farà molta llum en el coneixement dels desplaçaments de la població en funció dels mitjans i els motius de viatge. Tots els resultats d'aquest pla s'incorporaran al Pla d'Acció Territorial Àrea Funcional de Castelló amb la seua adequada contextualització territorial.

El quart tipus de propostes deriva de l'estudi de paisatge-catàleg de paisatge de l'àrea funcional, el qual delimitarà les unitats de paisatge adequades per a zonificar el sòl no urbanitzable dels plans generals estructurals dels municipis. A més s'identificaran tots els recursos paisatgístics d'escala supralocal, i s'establiran directrius específiques d'integració en la morfologia del territori i del paisatge de tots els projectes que tinguen un reflex espacial.

L'últim tipus de determinacions serà una normativa per a coordinar el conjunt dels plans municipals en aspectes tan rellevants com la regulació del sòl rural, les polítiques d'habitatge, els equipaments públics supramunicipals, el transport públic, els creixements urbanístics, etc. El pla comptarà, a més, amb un pla de participació pública molt ambiciós, que es desenvoluparà a diverses escales del territori i seran consultats tots els agents públics i privats que estan involucrats en el desenvolupament sostenible de l'Àrea Funcional de Castelló.

Fonaments jurídics

L'article 44.1 de la LOTUP estableix que el Consell és l'òrgan competent per a aprovar mitjançant un decret els plans d'acció territorial promoguts per la Generalitat.

D'acord amb l'article 44.2 de la LOTUP, la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge pot formular i tramitar els plans d'acció territorial que atenguen les seues competències.

Segons el Decret 8/2016, de 5 de febrer, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament dels òrgans territorials i urbanístics de la Generalitat, la consellera competent en matèria d'ordenació del territori és competent per a ordenar l'inici de l'elaboració i formulació, així com elevar per a la seua aprovació pel Consell, els plans d'acció territorial.

D'acord amb allò que s'ha exposat, resolc:

Primer

Iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'Acció Territorial de l'Àrea Funcional de Castelló per a la seua aprovació.

Segon

Facultar la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge per a elaborar el pla esmentat i el projecte de decret, i per a la realització dels tràmits necessaris per a la seua aprovació pel Consell, per mitjà del corresponent expedient administratiu tramitat segons el procediment legalment previst.

València, 28 de setembre de 2016.– La consellera d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori: María José Salvador Rubert.

En el caso de los ámbitos estratégicos, se identificarán los espacios que pueden jugar un papel relevante en el desarrollo sostenible de este espacio urbano, y refuerzan las potencialidades del territorio: áreas de oportunidad, nueva centralidad, áreas de mejora de dotaciones, centros y ensanches, áreas de actividad económica a potenciar, etc. Todas ellas podrán desarrollarse con una serie de ventajas en cuanto a la celeridad de su tramitación, y serán no computables a efectos de índices máximos de crecimiento, sin perjuicio de acogerse a otras ventajas de naturaleza económica.

El tercer tipo de propuestas se desarrollará sobre las infraestructuras de movilidad, donde se adoptarán las infraestructuras de vertebración externas e internas necesarias para que el Área Funcional de Castellón se conecte con los grandes nodos globales, y se eliminen los problemas de congestión de la red urbana e interurbana reforzando el modelo productivo y la accesibilidad universal. Todas las propuestas pasan por el aumento de la cuota de captación de viajes por parte de los sistemas de transporte público, poner en relación las políticas sobre los usos del suelo con la accesibilidad o fomentar la movilidad peatonal y ciclista en las ciudades. Para todo ello, la Conselleria de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio está elaborando el Plan de Movilidad Sostenible Metropolitano de Castellón, el cual contiene una encuesta de movilidad en esta área que arrojará mucha luz en el conocimiento de los desplazamientos de la población en función de los medios y los motivos de viaje. Todos los resultados de este plan se incorporarán al Plan de Acción Territorial Área Funcional de Castellón con su adecuada contextualización territorial.

El cuarto tipo de propuestas deriva del estudio de paisaje-catálogo de paisaje de la área funcional, el cual delimitará las unidades de paisaje adecuadas para zonificar el suelo no urbanizable de los planes generales estructurales de los municipios. Además se identificarán todos los recursos paisajísticos de escala supralocal, y se establecerán directrices específicas de integración en la morfología del territorio y del paisaje de todos los proyectos que tengan un reflejo espacial.

El último tipo de determinaciones será una normativa para coordinar el conjunto de los planes municipales en aspectos tan relevantes como la regulación del suelo rural, las políticas de vivienda, los equipamientos públicos supramunicipales, el transporte público, los crecimientos urbanísticos, etc. El plan contará, además, con un plan de participación pública muy ambicioso, que se desarrollará a varias escalas del territorio y serán consultados todos los agentes públicos y privados que están involucrados en el desarrollo sostenible del Área Funcional de Castellón.

Fundamentos jurídicos

El artículo 44.1 de la LOTUP establece que el Consell es el órgano competente para aprobar mediante decreto los planes de acción territorial promovidos por la Generalitat.

De acuerdo con el artículo 44.2 de la LOTUP, la conselleria competente en materia de ordenación del territorio, urbanismo y paisaje puede formular y tramitar los planes de acción territorial que atiendan a sus competencias.

Según el Decreto 8/2016, de 5 de febrero, del Consell, por el que se aprueba el Reglamento de los órganos territoriales y urbanísticos de la Generalitat, la consellera competente en materia de ordenación del territorio es competente para ordenar el inicio de la elaboración y formulación, así como elevar para su aprobación por el Consell, los planes de acción territorial.

De acuerdo con lo expuesto, resuelvo:

Primero

Iniciar el procedimiento de elaboración del Plan de Acción Territorial del Área Funcional de Castellón para su aprobación.

Segundo

Facultar a la Dirección General de Ordenación del Territorio, Urbanismo y Paisaje para elaborar dicho plan y el proyecto de Decreto, y para la realización de los trámites necesarios para su aprobación por el Consell mediante el correspondiente expediente administrativo tramitado según el procedimiento legalmente previsto.

Valencia, 28 de septiembre de 2016.– La consellera de Vivienda, Obras Públicas y Vertebración del Territorio: María José Salvador Rubert.